Représentant les avocats
d'Europe
Representing Europe's

Regler om god advokatsed för europeiska advokater

Conseil des barreaux européens ï Council of Bars och Law Societies of Europe

association internationale sans but lucratif

Avenue de la Joyeuse Entrée, 1-5, BE-1040 Bruxelles, Belgien · Tel. +32 0 2 234 6510 · Fax +32 02 234 65 11/12 · E-post ccbe@ccbe.org · www.ccbe.org

Dessa regler om god advokatsed för europeiska advokater antogs ursprungligen vid CCBE:s plenum den 28 oktober 1988, och har därefter ändrats vid CCBE:s plenum den 28 november 1998, den 6 december 2002 och den 19 maj 2006. Reglerna innehåller en kommentar, som àjourfördes vid CCBE:s plenum den 19 maj 2006.

Utgivare: CCBE
Avenue de la Joyeuse Entrée, 1–5 · BE-1040 Bruxelles, Belgien
Tel +32 2 234 65 10 · Fax: +32 2 234 65 11/12
E-post ccbe@ccbe.org · www.ccbe.org

INNEHÅLL

1. INGRESS

1.1. Advokatens roll i samhället
1.2. Beskaffenheten av regler om god advokatsed
1.3. Reglernas syfte
1.4. Personer som omfattas
1.5. Verksamhet som omfattas
1.6. Definitioner

2. ALLMÄNNA PRINCIPER

2.1. Oberoende
2.2. Förtroende och personlig integritet
2.3. Tystnadsplikt
2.4. Respekt för andra advokatsamfunds regler
2.5. Oförenliga yrken
2.6. Personlig marknadsföring
2.7. Klientens intresse
2.8. Advokatens ansvarsbegränsning gentemot klient

3. FÖRHÅLLANDET TILL KLIENTER

3.1. Åtagande och frånträdande av uppdrag
3.2. Intressekonflikt
3.3. Pactum de Quota Litis
3.4. Arvodesbestämning
3.5. A conto-betalning
3.6. Avstående av del av arvode till icke-advokat
3.7. Rättegångskostnader och möjlighet att erhålla offentlig försvarare eller rättshjälp
3.8. Klientmedel
3.9. Ansvarsförsäkring

4. FÖRHÅLLANDET TILL DOMSTOL

4.1. Regler om uppträdande vid domstol
4.2. Korrekt processföring
4.3. Uppträdande inför domstol
4.4. Falska eller vilseledande upplysningar
4.5. Tillämpning med avseende på skiljemän osv.

5. FÖRHÅLLANDET MELLAN ADVOKATER

5.1. Kåranda inom yrket
5.2. Samarbete mellan advokater från olika medlemsstater
5.3. Korrespondens mellan advokater
5.4. Hänvisningshonorar
5.5. Kommunikation med motpart
5.6. (Upphävd genom beslut av CCBE:s plenum i Dublin den 6 december 2002)
5.7. Ansvar för arvode

5.8. Professionell vidareutbildning

5.9. Tvister mellan advokater i olika medlemsstater

KOMMENTAR

1. Ingress

1.1. Advokatens roll i samhället

I ett samhälle grundat på respekt för rättssäkerheten fyller advokaten en särskild funktion. En advokats förpliktelser börjar inte och slutar inte med att samvetsgrant utföra åt honom eller henne anförtrodda uppdrag inom ramen för vad lag bjuder. En advokat måste tjäna såväl rättvisans intresse som dem vars rättigheter och friheter denne anförtros att hävda och försvara, och det är advokatens skyldighet att inte enbart föra sin klients talan, utan även att vara dennes rådgivare. Respekt för advokatens yrkesfunktion är en oumbärlig förutsättning för rättsstaten och ett demokratiskt samhälle.

En advokats funktion ålägger därför honom eller henne ett antal olika rättsliga och moraliska förpliktelser (som stundtals förefaller stå i strid med varandra) gentemot

- klienten;
- domstolar och andra myndigheter inför vilka advokaten för sin klients talan eller företräder denne;
- advokatkåren i allmänhet och dess enskilda ledamöter i synnerhet; samt
- allmänheten, för vilken förekomsten av en fri och oberoende yrkeskår, sammanbunden av respekt för de regler som har uppsatts av yrkeskåren själv, är ett oumbärligt medel för att tillvarata mänskliga rättigheter i förhållande till statsmakten och andra intressen i samhället.

1.2. Beskaffenheten av regler om god advokatsed

1.2.1. Regler om god advokatsed är avsedda att, genom att de frivilligt godtas av dem som de omfattar, tillförsäkra att advokaten på ett riktigt sätt utför en funktion som erkänns vara oumbärlig i alla civiliserade samhällen. En advokats underlåtenhet att iaktta dessa regler kan leda till disciplinära påföljder.

1.2.2. Varje enskilt advokatsamfunds särskilda regler har uppstått ur dess egna traditioner. De har anpassats till yrkeskårens organisation och verksamhetsområde i den berörda medlemsstaten och till medlemsstatens domstols- och myndighetsförfaranden och till dess nationella lagstiftning. Det är varken möjligt eller önskvärt att ta dem ur sitt sammanhang eller att försöka ge allmän tillämpning åt regler som i sig omöjligen kan ges sådan tillämpning.

Varje enskilt advokatsamfunds särskilda regler grundar sig emellertid på samma värderingar och ger i de flesta fall uttryck för en gemensam grund.

1.3. Reglernas syfte

1.3.1. Den fortsatta integrationen av Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och den ökande förekomsten av gränsöverskridande verksamhet hos advokater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har gjort det nödvändigt att i allmänhetens intresse fastställa de gemensamma regler som gäller samtliga advokater från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, oavsett vilket advokatsamfund de tillhör, med avseende på deras gränsöverskridande yrkesutövning. Ett särskilt syfte med att fastställa dessa regler är att minska de

svårigheter som uppstår genom tillämpning av dubbla uppsättningar regler om god advokatsed, särskilt enligt vad som nämns i artiklarna 4 och 7.2 i direktiv 77/249/EEG samt artiklarna 6 och 7 i direktiv 98/5/EG.

1.3.2. De organisationer som företräder advokatyrket genom CCBE föreslår att de regler som kodifieras i följande artiklar

- skall erkännas nu som uttryck för en gemensam uppfattning hos alla advokatsamfund inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet;
- skall antas som bindande regler så snart som möjligt i enlighet med nationella förfaranden eller EES-förfaranden i fråga om advokaters gränsöverskridande verksamhet inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet;
- skall beaktas vid varje omarbetning av nationella regler om god advokatsed eller yrkesutövning i syfte att successivt harmonisera dessa.

De uttrycker vidare en önskan om att de nationella reglerna om god advokatsed eller yrkesutövning så långt möjligt skall tolkas och tillämpas på ett sätt som är förenligt med bestämmelserna i dessa regler.

Sedan bestämmelserna i dessa regler har antagits som bindande regler i fråga om advokaters gränsöverskridande verksamhet, skall varje advokat fortfarande vara skyldig att iaktta de regler som har uppställts av det advokatsamfund som han eller hon tillhör i den utsträckning de är förenliga med bestämmelserna i dessa regler.

1.4. Personer som omfattas

Dessa regler skall tillämpas på advokater såsom dessa definieras i direktiv 77/249/EEG och direktiv 98/5/EG samt på advokater i de av CCBE:s medlemsorganisationer som har observatörsstatus.

1.5. Verksamhet som omfattas

Utan förfång för strävandena mot en successiv harmonisering av de regler om god advokatsed eller yrkesutövning som gäller endast internt inom en medlemsstat, skall följande regler gälla advokaters gränsöverskridande verksamhet inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Med gränsöverskridande verksamhet avses

a) alla yrkeskontakter med advokater i andra medlemsstater än advokatens egen; samt

b) en advokats yrkesverksamhet i en annan medlemsstat än hans eller hennes egen, oavsett om advokaten är fysiskt närvarande i den medlemsstaten eller inte.

1.6. Definitioner

I dessa regler avses med

”medlemsstat” en medlemsstat i Europeiska unionen eller varje annan stat vars advokatkår omfattas av artikel 1.4;

”hemland” den medlemsstat i vilken advokaten förvärvade rätten att bära sin yrkestitel;

”värdland” varje annan medlemsstat där advokaten utövar gränsöverskridande verksamhet;

”behörig myndighet” den eller de yrkesorganisation(er) eller myndighet(er) i den berörda medlemsstaten som huvudsakligen ansvarar för fastställande av regler om god advokatsed och utövande av disciplintillsyn över advokater;

”direktiv 77/249/EEG” rådets direktiv 77/249/EEG av den 22 mars 1977 om underlättande för advokater att effektivt begagna sig av friheten att tillhandahålla tjänster;

”direktiv 98/5/EG” Europaparlamentets och rådets direktiv 98/5/EG av den 16 februari 1998 om underlättande av stadigvarande utövande av advokatyrket i en annan medlemsstat än den i vilken auktorisationen erhölls.

2. Allmänna principer

2.1. Oberoende

2.1.1. De många plikter som åvilar en advokat kräver advokatens absoluta oberoende, fritt från varje annat inflytande, i synnerhet sådant inflytande som kan följa av hans eller hennes egna personliga intressen eller yttre påtryckningar. Ett sådant oberoende är lika nödvändigt för förtroendet för rättskipningen som domarens opartiskhet. En advokat måste därför undvika varje inskränkning av sitt oberoende och noggrant ge akt på att inte åsidosätta sina yrkesnormer i syfte att tillfredställa klienten, domstolen eller tredje man.

2.1.2. Detta oberoende är nödvändigt såväl i otvistiga ärenden som i domstolsprocessen. Det råd som advokat lämnar till sin klient saknar värde om det endast ges för att advokaten skall ställa sig in, tjäna sina egna personliga intressen eller svara mot yttre påtryckningar.

2.2. Förtroende och personlig integritet

Förtroendefulla förhållanden kan existera endast om advokatens personliga heder, redbarhet och integritet är höjda över allt tvivel. För advokaten är dessa traditionella dygder yrkesplikter.

2.3. Tystnadsplikt

2.3.1. Det är en grundläggande egenskap i advokatens funktion att advokatens klient berättar saker för honom eller henne, som klienten inte skulle berätta för andra, och att advokaten får annan information i förtroende. Utan säkerställd tystnadsplikt kan något förtroende inte finnas. Tystnadsplikten är därför en primär och grundläggande rättighet och skyldighet för advokaten.

Advokatens tystnadsplikt tjänar rättskipningens och klientens intressen. Den är därför berättigad till särskilt skydd av staten.

2.3.2. En advokat skall iaktta tystnadsplikt med avseende på all information som advokaten får kännedom om inom ramen för sin yrkesverksamhet.

2.3.3. Tystnadsplikten är inte begränsad i tiden.

2.3.4. En advokat skall ålägga sina biträdande jurister och sin personal och varje annan person som anlitas av honom eller henne inom ramen för yrkesverksamheten att iaktta samma tystnadsplikt.

2.4. Respekt för andra advokatsamfunds regler

När en advokat från en annan medlemsstat utövar gränsöverskridande verksamhet, kan advokaten vara skyldig att följa värdlandets yrkesmässiga regler. Advokater är skyldiga att informera sig om de regler som påverkar dem vid utövandet av varje särskild aktivitet.

Medlemsorganisationerna i CCBE är skyldiga att deponera sina regler om god advokatsed hos CCBE:s kansli så att varje advokat kan skaffa ett exemplar av gällande regler från kansliet.

2.5. Oförenliga yrken

2.5.1. För att advokater skall kunna utöva sina funktioner med vederbörligt oberoende och på ett sätt som är förenligt med deras plikt att delta i rättskipningen, kan advokater förbjudas att utöva vissa yrken.

2.5.2. En advokat som är ombud eller försvarare för en klient i rättegång eller inför myndigheterna i ett värdland skall där iaktta de regler avseende oförenliga yrken som tillämpas på advokater i värdlandet.

2.5.3. En advokat som är etablerad i ett värdland i vilket han eller hon önskar delta direkt i kommersiell eller annan verksamhet som inte är förbunden med advokatverksamhet skall iaktta de regler avseende förbjudna eller oförenliga yrken som tillämpas på advokater i Värdlandet.

2.6. Personlig marknadsföring

2.6.1. En advokat har rätt att informera allmänheten om sina tjänster under förutsättning att informationen är korrekt och inte vilseledande och respekterar tystnadsplikten och andra kärnvärderingar för yrkeskåren.

2.6.2. Personlig marknadsföring av en advokat i alla former av medier såsom press, radio, television, genom elektronisk marknadskommunikation eller på annat sätt är tillåten i den utsträckning den är förenlig med kraven i 2.6.1.

2.7. Klientens intresse

Med förbehåll för vederbörligt iakttagande av samtliga rättsregler och regler om god advokatsed måste en advokat alltid agera i klientens bästa intresse och måste ge detta intresse företräde framför advokatens egna intressen eller intressena hos övriga ledamöter av advokatkåren.

2.8. Advokatens ansvarsbegränsning gentemot klienten

I den utsträckning det är tillåtet enligt lag i hemlandet och värdlandet, får advokaten begränsa sitt ansvar gentemot klienten i enlighet med de yrkesregler som omfattar advokaten.

3. Förhållandet till klienter

3.1. Åtagande och frånträdande av uppdrag

3.1.1. En advokat skall inte handha en sak för en part annat än på partens uppdrag. Advokaten får dock handla i en sak där anvisningar har lämnats av en annan advokat som handlar på partens uppdrag eller när uppdraget har anförtrotts honom eller henne av ett behörigt organ.

Advokaten bör göra rimliga ansträngningar för att utreda identitet, behörighet och befogenhet hos den person eller det organ som anlitar denne när de särskilda omständigheterna visar att identiteten, behörigheten och befogenheten är osäkra.

3.1.2. En advokat skall ge råd till och företräda sin klient skyndsamt, samvetsgrant och noggrant. Advokaten skall personligen ansvara för utförandet av klientens uppdrag och skall hålla klienten underrättad om hur det ärende som har anförtrotts advokaten fortskrider.

3.1.3. En advokat skall inte handha ett ärende som advokaten vet eller borde veta att han eller hon inte är kompetent att handha, utan att samarbeta med en advokat som är kompetent att handha det.

En advokat skall inte ta emot ett uppdrag såvida han eller hon inte kan utföra uppdraget skyndsamt med hänsyn till sin övriga arbetsbelastning.

3.1.4. En advokat får inte utöva sin rätt att frånträda ett uppdrag på ett sådant sätt eller under sådana omständigheter att klienten kan vara oförmögen att finna annat juridiskt biträde i tid för att undvika förfång för klienten.

3.2. Intressekonflikt

3.2.1. En advokat får inte lämna rådgivning till, företräda eller handla på uppdrag av två eller flera klienters vägnar i samma ärende om det finns en motsättning, eller föreligger en väsentlig risk för en motsättning, mellan dessa klienters intressen.

3.2.2. En advokat måste frånträda uppdraget för båda eller samtliga berörda klienter när en intressekonflikt uppstår mellan dessa klienter och även närhelst det finns en risk för brott mot tystnadsplikten eller när advokatens oberoende hotas.

3.2.3. En advokat måste även avböja uppdrag för en ny klient om det föreligger en risk för brott mot tystnadsplikt med avseende på upplysning som lämnats advokaten av en tidigare klient eller när advokatens kännedom om den tidigare klientens angelägenheter skulle ge en oskälig fördel för den nye klienten.

3.2.4. I de fall där advokat utövar sitt yrke i association med andra advokater, omfattar stycke 3.2.1 till 3.2.3 ovan även associationen och samtliga dess medlemmar.

3.3. Pactum de quota litis

3.3.1. Advokat får inte träffa s.k. pactum de quota litis.

3.3.2. Med pactum de quota litis avses ett avtal mellan advokat och klient som ingås innan ett ärende i vilket klienten är part har slutligen avgjorts, enligt vilket klienten åtar sig att betala advokaten en andel av resultatet, oavsett om detta utgörs av en viss summa pengar eller av någon annan förmån som klienten uppnår när ärendet avslutas.

3.3.3. Med pactum de quota litis avses inte ett avtal om att arvode skall debiteras i förhållande till värdet av ett ärende som advokaten handlägger om detta är förenligt med en officiellt fastställd arvodestaxa eller övervakas av den behöriga myndighet som har tillsyn över advokaten.

3.4. Arvodesbestämning

En advokats arvode skall till fullo redovisas för klienten och skall vara rimligt och skäligt samt skall stå i överensstämmelse med lag och yrkesregler som omfattar advokaten.

3.5. A conto-betalning

Om en advokat begär betalning a conto av arvode eller utlägg, skall sådan betalning inte överstiga en skälig uppskattning av arvode och sannolika utlägg som omfattas.

Vid bristande a conto-betalning har advokaten rätt att frånträda uppdraget eller att vägra handha det, dock med iakttagande av vad som stadgas i artikel 3.1.4 ovan.

3.6. Avstående av del av arvode till icke-advokat

3.6.1. En advokat får inte avstå viss del av sitt arvode till en person som inte är advokat, utom i de fall kompanjonskap mellan advokaten och den andra personen är tillåtet enligt lag och yrkesregler som omfattar advokaten.

3.6.2. Bestämmelserna i 3.6.1 ovan hindrar inte advokaten från att betala arvode, provision eller annan ersättning till en avliden advokats arvingar eller till en pensionerad advokat vid övertagande av den avlidne respektive pensionerade advokatens praktik.

3.7. Rättegångskostnader och möjligheten att erhålla offentlig försvarare eller rättshjälp

3.7.1. En advokat skall alltid söka uppnå den mest kostnadseffektiva lösningen av klientens tvist och bör vid lämpliga tillfällen ge klienten råd om lämpligheten av att försöka nå en förlikning eller att hänskjuta tvisten till alternativ tvistlösning.

3.7.2. En advokat skall upplysa sin klient om föreliggande möjligheter att erhålla offentlig försvarare eller rättshjälp.

3.8. Klientmedel

3.8.1. Advokater som kommer i besittning av medel för sina klienters eller tredje mans räkning (nedan kallade ”klientmedel”) måste sätta in dessa medel på konto i bank eller liknande institution som övervakas av offentlig myndighet (nedan kallat ”klientmedelskonto”). Ett klientmedelskonto skall hållas avskilt från varje annat konto hos advokaten. Samtliga klientmedel som tas emot av en advokat skall sättas in på ett sådant konto såvida inte ägaren till sådana medel medger att medlen hanteras på annat sätt.

3.8.2. Advokaten skall föra fullständiga och riktiga räkenskaper som utvisar samtliga advokatens transaktioner med klientmedel och som särskiljer klientmedel från andra medel som innehas av advokaten. Räkenskaper kan behöva bevaras för viss tid i enlighet med nationella regler.

3.8.3. Ett klientmedelskonto får inte ha negativt saldo, förutom i undantagsfall enligt vad som är uttryckligen tillåtet enligt nationella regler eller på grund av bankavgifter, över vilka advokaten inte råder. Ett sådant konto får inte på någon grund pantsättas eller användas som säkerhet. Klientmedelskonto får inte vara föremål för kvittning mot något annat bankkonto eller sammanslagning med något annat bankkonto; inte heller får klientmedel innestående på klientmedelskonto stå till förfogande för att betala skulder som advokaten har till banken.

3.8.4. Klientmedel skall utbetalas till ägarna snarast möjligt eller på villkor som de godkänner.

3.8.5. Advokaten får inte överföra medel från ett klientmedelskonto till advokatens eget konto för betalning av arvode utan att skriftligen upplysa klienten.

3.8.6. Behöriga myndigheter i medlemsstater skall ha rätt att granska och undersöka varje dokument beträffande klientmedel under iakttagande av rådande tystnadsplikt och advokatsekretess.

3.9. Ansvarsförsäkring

3.9.1. Advokater skall vara försäkrade mot civilrättsliga anspråk som uppstår på grund av deras advokatverksamhet i sådan utsträckning som är skälig med beaktande av slag och omfattning av de risker som kan uppstå i anledning av deras yrkesutövning.

3.9.2. Om detta skulle vara omöjligt, måste advokaten upplysa klienten om situationen och dess konsekvenser.

4. Förhållandet till domstol

4.1. Regler om uppträdande vid domstol

En advokat som uppträder eller deltar i ett ärende inför domstol eller skiljenämnd måste följa de uppträdanderegler som gäller inför den domstolen eller skiljenämnden.

4.2. Korrekt processföring

En advokat måste alltid ta vederbörlig hänsyn till korrekt processföring.

4.3. Uppträdande inför domstol

En advokat skall, samtidigt som han eller hon iakttar vederbörlig respekt och hövlighet mot domstolen, försvara klientens intressen redbart och utan fruktan, utan hänsyn till advokatens egna intressen eller till några konsekvenser för honom eller henne själv eller för någon annan person.

4.4. Falska eller vilseledande upplysningar

En advokat skall aldrig medvetet lämna falska eller vilseledande upplysningar till domstol.

4.5. Tillämpning med avseende på skiljemän osv.

De regler som styr en advokats förhållande till domstolar gäller även advokatens förhållande till skiljemän och till alla andra personer som utövar domar- eller domarliknande funktioner, även om de gör det endast tillfälligt.

5. Förhållandet mellan advokater

5.1. Kåranda inom yrket

5.1.1. Kårandan inom yrket kräver ett förhållande baserat på förtroende och samarbete mellan advokater till förmån för deras klienter och med syfte att undvika onödig processföring och annat beteende som skadar yrkeskårens rykte. Detta motiverar dock aldrig att yrkeskårens intressen sätts före klientens.

5.1.2. En advokat bör erkänna samtliga andra medlemsstaters advokater som yrkeskolleger och agera ärligt och hövligt mot dem.

5.2. Samarbete mellan advokater från olika medlemsstater

5.2.1. En advokat som kontaktas av en kollega från en annan medlemsstat är skyldig att avböja uppdrag i ett ärende som advokaten inte är kompetent att åta sig. Advokaten bör i så fall vara beredd att biträda denna kollega med att inhämta den information som behövs för att han eller hon skall kunna lämna uppdraget till en advokat som har förmåga att utföra den tjänst som efterfrågas.

5.2.2. Då en advokat från en medlemsstat samverkar med en advokat från en annan medlemsstat, har båda en allmän skyldighet att ta hänsyn till de skillnader som må föreligga mellan deras respektive rättssystem och advokaternas yrkesorganisationer, kompetens och skyldigheter i de berörda medlemsstaterna.

5.3. Korrespondens mellan advokater

5.3.1. Om en advokat avser att sända meddelanden till en advokat i en annan medlemsstat, som avsändaren önskar skall vara konfidentiella eller utan förbindelse, bör han eller hon klart uttrycka den avsikten innan dokumenten förmedlas.

5.3.2. Om den avsedda mottagaren av meddelandena är oförmögen att se till att de bevaras konfidentiella eller utan förbindelse bör han eller hon upplysa avsändaren om detta utan dröjsmål.

5.4. Hänvisningshonorar

5.4.1. En advokat får inte kräva eller ta emot arvode, provision eller annan gottgörelse från en annan advokat eller någon annan person för hänvisning till eller rekommendation av advokaten till en klient.

5.4.2. En advokat får inte betala någon arvode, provision eller annan gottgörelse som vederlag för hänvisning av en klient till sig.

5.5. Kommunikation med motpart

Advokat skall inte i ett särskilt ärende meddela sig direkt med någon person som han eller hon vet företräds av eller anlitar annan advokat i ärendet, utan den andre advokatens medgivande (och skall hålla den andre advokaten underrättad om varje sådant meddelande).

5.6. (Upphävd genom beslut av CCBE:s plenum i Dublin den 6 december 2002)

5.7. Ansvar för arvode

I yrkeskontakter mellan ledamöter av advokatsamfund i olika medlemsstater, där en advokat inte enbart rekommenderar en annan advokat eller presenterar den andre advokaten för klienten, utan själv anlitar en kollega i visst ärende eller söker dennes råd, är den uppdragsgivande advokaten personligen ansvarig för att betala arvode, kostnader och utlägg som tillkommer den utländske kollegan, även om klienten är insolvent. Berörda advokater får dock, vid inledningen av sitt samarbete, träffa särskilda överenskommelser om denna fråga. Vidare får den uppdragsgivande advokaten när som helst begränsa sitt personliga ansvar till summan av arvode, kostnader och utlägg som har upparbetats innan den utländske advokaten meddelas den uppdragsgivande advokatens ansvarsbegränsning för framtiden.

5.8. Professionell vidareutbildning

Advokater bör vidmakthålla och utveckla sitt yrkeskunnande och sina yrkesfärdigheter med vederbörligt iakttagande av yrkets europeiska dimension.

5.9. Tvister mellan advokater i olika medlemsstater

5.9.1. Om advokat anser att en kollega i en annan medlemsstat har handlat i strid med en regel om god advokatsed skall advokaten påpeka saken för kollegan.

5.9.2. Om en personlig tvist av yrkesmässigt slag uppstår mellan advokater i olika medlemsstater bör de om möjligt i första hand söka lösa den i samförstånd.

5.9.3. En advokat skall inte inleda någon form av rättegångsförfarande mot en kollega i en annan medlemsstat i frågor som hänvisas till i 5.9.1 eller 5.9.2 ovan utan att först ha informerat de advokatsamfund som de båda tillhör i syfte att ge dessa berörda advokatsamfund en möjlighet att biträda vid en förlikning.

Kommentar

Denna kommentar har på begäran av CCBE:s ständiga kommitté upprättats av CCBE:s deontologiarbetsgrupp, som var ansvarig för att upprätta den första versionen av dessa regler om god advokatsed. Den avser att förklara reglernas ursprung, att belysa de problem som de är avsedda att lösa, särskilt i fråga om gränsöverskridande verksamhet, samt att vara till hjälp för de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna vid tillämpningen av reglerna. Den är inte avsedd att vara bindande med avseende på tolkningen av reglerna. Kommentaren fördes à jour vid CCBE:s plenum den 19 maj 2006.

De ursprungliga versionerna av reglerna är på franska och engelska språken. Översättningar till andra språk inom gemenskapen har upprättats under överinseende av de nationella delegationerna.

Kommentar till artikel 1.1 – advokatens roll i samhället
Perugia-deklarationen, som antogs av CCBE 1977, slog fast de grundläggande principerna om god advokatsed för advokater inom EG. Bestämmelserna i artikel 1.1 upprepar Perugia-deklarationens förklaring om advokatens samhällsfunktion, vilken bildar grunden för de regler som styr utövandet av den funktionen.

Kommentar till artikel 1.2 – beskaffenheten av regler om god advokatsed
Dessa bestämmelser upprepar i huvudsak förklaringen i Perugia-deklarationen om beskaffenheten hos regler om god advokatsed och hur vissa regler beror av särskilda lokala omständigheter men ändå har sitt ursprung i en gemensam värdegrund.

Kommentar till artikel 1.3 – reglernas syfte
Dessa bestämmelser presenterar utvecklingen av Perugia-deklarationens principer till detaljerade regler om god advokatsed för advokater i hela EU och EES, samt advokater i de av CCBE:s medlemsorganisationer som har observatörsstatus, med särskilt avseende på deras gränsöverskridande verksamhet (enligt definition i artikel 1.5). Bestämmelserna i artikel 1.3.2 fastslår CCBE:s särskilda avsikter med avseende på reglernas materiella bestämmelser.

Kommentar till artikel 1.4 – personer som omfattas
Reglerna är fastställda för att gälla samtliga advokater enligt definitionen i advokattjänstedirektivet från 1977 och advokatetableringsdirektivet från 1998, samt advokater i de av CCBE:s medlemsorganisationer som har observatörsstatus. Bland dessa ingår advokater i de stater som därefter har tillträtt direktiven, vilkas namn har lagts till direktiven genom tillägg. Reglerna gäller således samtliga advokater som är företrädda inom CCBE, oavsett om dessa är fullvärdiga medlemmar eller medlemmar med observatörsstatus, nämligen:

Belgien	avocat/advocaat/Rechtsanwalt;
Bulgarien	адвокат;
Cypern	δικηγόρος;
Danmark	advokat;
Estland	vandeadvokaat;
Finland	asianajaja/advokat;
Förenade kungariket	advocate, barrister, solicitor;
Frankrike	avocat;
Grekland	δικηγόρος;
Island	lögmaður;
Irland	barrister, solicitor;
Italien	avvocato;
Kroatien	odvjetnik;
Lettland	zvērināts advokāts;
Liechtenstein	Rechtsanwalt;
Litauen	advokatas;
Luxemburg	avocat/Rechtsanwalt;
Makedonien	advokat;
Malta	avukat, prokuratur legali;
Nederländerna	advocaat;
Norge	advokat;
Polen	adwokat, radca prawny;
Portugal	advogado;
Rumänien	avocat;
Schweiz	Rechtsanwalt/Anwalt/Fürsprech/Fürsprecher/avocat/avvocato/advokat;
Slovakien	advokát/advokátka;
Slovenien	odvetnik/odvetnica;

Spanien	abogado/advocat/abokatu/avogado;
Sverige	advokat;
Tjeckien	advokát;
Turkiet	avukat;
Tyskland	Rechtsanwalt;
Ukraina	адвокат;
Ungern	ügyvéd;
Österrike	Rechtsanwalt.

Förhoppningen är också att reglerna kommer att kunna godtas av advokatkårer i andra stater i Europa och på andra håll, som inte är medlemsstater, så att de genom lämpliga konventioner kan tillämpas även mellan dem och medlemsstaterna.

Kommentar till artikel 1.5 – Verksamhet som omfattas
Reglerna ges här direkt tillämpning endast på den "gränsöverskridande verksamhet", i enlighet med definitionen, som utövas av advokater inom EU och EES och advokater i de av CCBE:s medlemsorganisationer som har observatörsstatus – se kommentaren till artikel 1.4 ovan, samt definitionen av "medlemsstat" i artikel 1.6. (Se även ovan avseende möjlig framtida utsträckning till advokater i andra länder.) Definitionen av gränsöverskridande verksamhet skulle exempelvis omfatta kontakter i stat A även i en fråga om rent nationell rätt i stat A mellan en advokat från stat A och en advokat från stat B; den skulle inte omfatta kontakter mellan advokater från stat A i stat A om en fråga som har uppstått i stat B, under förutsättning att deras yrkesverksamhet till ingen del äger rum i stat B; definitionen skulle omfatta all verksamhet av advokater från stat A i stat B, även om den endast tog formen av meddelanden som skickades från stat A till stat B.

Kommentar till artikel 1.6 – Definitioner
Denna bestämmelse definierar ett antal uttryck som används i reglerna: "medlemsstat", "hemland", "värdland", "behörig myndighet", "direktiv 77/249/EEG" och "direktiv 98/5/EG".
Hänvisningen till "där advokaten utövar gränsöverskridande verksamhet" bör tolkas i ljuset av definitionen av "gränsöverskridande verksamhet" i artikel 1.5.

Kommentar till artikel 2.1 – Oberoende
Denna bestämmelse befäster i huvudsak den allmänna principförklaringen i Perugia-deklarationen.

Kommentar till artikel 2.2 – Förtroende och personlig integritet
Denna bestämmelse upprepar också en allmän princip i Perugia-deklarationen.

Kommentar till artikel 2.3 – Tystnadsplikt
Denna bestämmelse upprepar först, i artikel 2.3.1, de allmänna principer som fastslås i Perugia-deklarationen och som har erkänts av EG-domstolen i AM&S-fallet (157/79). Därefter utvecklas dessa, i artiklarna 2.3.2 till 2.3.4, till en specifik regel som rör tystnadsplikten. Artikel 2.3.2 innehåller de grundläggande reglerna om respekt för tystnadsplikten. Artikel 2.3.3 bekräftar att plikten förblir bindande för advokaten även om han eller hon upphör att företräda klienten i fråga. Artikel 2.3.4 bekräftar att advokaten inte bara själv måste respektera tystnadsplikten, utan även måste kräva att samtliga delägare och anställda i hans eller hennes byrå gör det.

Kommentar till artikel 2.4 – Respekt för andra advokatsamfunds regler
Artikel 4 i advokattjänstedirektivet innehåller bestämmelser om de regler som skall iakttas då en advokat från en medlemsstat tillhandahåller tjänster på tillfällig grund i en annan medlemsstat med stöd av artikel 49 i EG-fördraget, enligt följande.

a) Verksamhet i samband med företrädandet av en klient i rätten eller hos offentliga myndigheter skall i varje medlemsstat utövas i enlighet med de villkor som fastställts för advokater som etablerat sig i denna stat, med undantag för eventuella villkor som kräver bosättning eller registrering hos en yrkesorganisation i denna stat;
b) vid utövandet av denna verksamhet skall en advokat iaktta de regler för yrkesmässigt uppförande som gäller i värdmedlemsstaten utan att detta inverkar på hans förpliktelser i den medlemsstat han kommer från;
c) när denna verksamhet utövas i Storbritannien avses med värdmedlemsstatens regler för yrkesmässigt uppförande de regler som är tillämpliga för solicitors, när denna verksamhet inte är förbehållen barristers och advocates. I annat fall skall reglerna för yrkesmässigt uppförande för de senare gälla. För barristers från Irland skall emellertid de regler för yrkesmässigt uppförande gälla som tillämpas i Storbritannien för barristers och advocates. När denna verksamhet utövas på Irland, avses med värdmedlemsstatens regler för yrkesmässigt uppförande de regler för yrkesmässigt uppförande som gäller for barristers, i den mån de bestämmer den muntliga framställningen av ett mål i rätten. I alla andra fall skall reglerna för yrkesmässigt uppförande för solicitors gälla. För barristers och advocates från Storbritannien skall emellertid alltid de regler för yrkesmässigt uppförande gälla som tillämpas för barristers på Irland; och
d) för den advokat som utövar någon annan verksamhet än den som avses i punkt a skall villkoren och reglerna för yrkesmässigt uppförande i den medlemsstat han kommer från gälla utan inverkan på respekten för de regler, oavsett deras ursprung, som reglerar yrket i värdmedlemsstaten, särskilt regler om att utövandet av advokatverksamheten är oförenligt med utövandet av annan verksamhet i denna stat, och regler om yrkessekretess, relationerna till kolleger, förbudet mot att samma advokat bistår parter med motstridande intressen samt publicitet. De senare reglerna skall endast tillämpas, om de är möjliga att iaktta av en advokat som inte är etablerad i värdmedlemsstaten, och i den mån det är objektivt motiverat att iaktta dem för att i denna stat säkerställa det rätta utövandet av advokatverksamheten, yrkets anseende och respekten för de regler som gäller oförenlighet.

Advokatetableringsdirektivet innehåller bestämmelser om de regler som skall iakttas av en advokat från en medlemsstat som stadigvarande utövar yrkesverksamhet i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 43 i EG-fördraget, som följer:

a) Oberoende av vilka etiska och andra regler för yrket en advokat omfattas av i hemlandet, skall en advokat som utövar verksamhet under hemlandets yrkestitel omfattas av samma yrkesmässiga och etiska regler som gäller för de advokater som utövar verksamhet under den relevanta yrkestiteln i värdlandet för all verksamhet som han utövar på värdlandets territorium (artikel 6.1);
b) värdlandet får föreskriva att en advokat som utövar verksamhet under hemlandets yrkestitel skall teckna en försäkring för yrkesansvar eller ansluta sig till en garantifond för yrket, i enlighet med de bestämmelser som värdlandet föreskriver för sådan yrkesverksamhet som utövas på värdlandets territorium. En advokat som utövar verksamhet under hemlandets yrkestitel skall dock undantas från denna skyldighet om han kan visa att han omfattas av en försäkring eller ett garantiåtagande i enlighet med hemlandets bestämmelser, om försäkringen eller garantin är likvärdig i fråga om skyddets villkor och omfattning. Om försäkringen eller garantin är endast delvis likvärdig, får värdlandets behöriga myndighet kräva att en tilläggsförsäkring tecknas eller att en kompletterande garanti ställs för att täcka de delar som inte redan omfattas av den försäkring som tecknats eller den garanti som ställts i enlighet med bestämmelserna i hemlandet (artikel 6.3); och
c) en advokat som är registrerad i ett värdland under hemlandets yrkestitel kan utöva advokatyrket som anställd hos en annan advokat, i en sammanslutning av advokater eller ett advokatbolag eller i offentlig eller privat verksamhet, i den omfattning värdlandet ger advokater, som är registrerade under yrkestiteln i den staten, rätt till detta (artikel 8).

I fall som inte omfattas av någon av dessa direktiv, eller i tillägg till de krav som uppställs i dessa direktiv, är en advokats skyldighet enligt gemenskapsrätten att iaktta andra advokatsamfunds regler av en fråga om tolkningen av

relevanta bestämmelser, såsom direktivet om elektronisk handel (2000/31/EG). Ett huvudsyfte med reglerna är att minimera, och om möjligt helt utesluta, de problem som kan uppstå p.g.a. ”dubbel deontologi”, dvs. tillämpningen av fler än en uppsättning potentiellt inbördes oförenliga nationella regler på en given situation (se artikel 1.3.1).

Kommentar till artikel 2.5 – Oförenliga yrken

Det finns skillnader både mellan och inom medlemsstaterna vad gäller i vilken utsträckning advokater tillåts bedriva andra yrken, till exempel affärsverksamhet. Det allmänna syftet med att utesluta en advokat från andra yrken är att skydda advokaten från inflytanden som kan inskränka advokatens oberoende eller hans eller hennes roll i rättskipningen. Skillnaderna mellan dessa regler speglar olika lokala förutsättningar, olika uppfattningar om advokaternas rätta funktion samt olika tekniker för att skapa regler. Till exempel finns det i vissa fall ett totalt förbud mot att ägna sig åt vissa namngivna yrken, medan det i andra fall är allmänt tillåtet att ägna sig åt andra yrken, under förutsättning att särskilda skyddsregler för advokatens oberoende iakttas.

Artiklarna 2.5.2 och 2.5.3 reglerar olika omständigheter under vilka en advokat i en medlemsstat utövar gränsöverskridande verksamhet (i enlighet med definitionen i artikel 1.5) i ett värdland där han eller hon inte är ledamot av värdlandets advokatsamfund.

Artikel 2.5.2 föreskriver att värdlandets regler om oförenliga yrken till fullo skall iakttas av advokat som uppträder i inhemska rättegångar eller inför inhemska myndigheter i värdlandet. Detta gäller oavsett om advokaten är etablerad i värdlandet eller inte.

Artikel 2.5.3, å andra sidan, föreskriver ”respekt” för värdlandets regler avseende förbjudna eller oförenliga yrken i andra fall, men endast då den advokat som är etablerad i värdlandet önskar delta direkt i kommersiella eller andra verksamheter som inte har att göra med advokatverksamhet.

Kommentar till artikel 2.6 – Personlig marknadsföring

Formuleringen ”personlig marknadsföring” omfattar marknadsföring av advokatbyråer såväl som av enskilda advokater, till skillnad från gemensam marknadsföring som advokatsamfunden ordnar för medlemmarna som helhet. Reglerna som reglerar advokaters personliga marknadsföring varierar avsevärt mellan medlemsstaterna. Artikel 2.6 tydliggör att det inte finns någon övergripande invändning mot personlig publicitet i gränsöverskridande verksamhet. Advokater omfattas dock ändå av förbud eller inskränkningar som föreskrivs i hemlandets regler om god advokatsed, och en advokat kommer fortfarande att omfattas av förbud eller inskränkningar som föreskrivs i värdlandets regler när dessa är bindande för advokaten på grundval av advokattjänstedirektivet eller advokatetableringsdirektivet.

Kommentar till artikel 2.7 – Klientens intresse

Denna bestämmelse understryker den allmänna principen att advokaten alltid måste sätta klientens intressen före sina egna eller andra advokaters intressen.

Kommentar till artikel 2.8 – Advokatens ansvarsbegränsning gentemot klienten

Denna bestämmelse klargör att det inte finns någon övergripande invändning mot att en advokat begränsar sitt ansvar mot klienten vid gränsöverskridande verksamhet, oavsett om detta sker genom avtal eller genom verksamhet i ett aktiebolag, kommanditbolag eller liknande.[1] Bestämmelsen påpekar dock att detta endast kan komma på fråga när tillämplig lag och tillämpliga regler om god advokatsed så tillåter – och i ett flertal länder förbjuder eller inskränker lagen eller reglerna om god advokatsed sådana ansvarsbegränsningar.

Kommentar till artikel 3.1 – Åtagande och frånträdande av uppdrag

Bestämmelserna i artikel 3.1.1 är avsedda att säkerställa att klientförhållandet mellan advokat och klient upprätthålls samt att advokaten verkligen får uppdraget och anvisningar om uppdraget från klienten, även om de förmedlas av en behörigen bemyndigad mellanhand. Det är advokatens ansvar att förvissa sig om mellanhandens behörighet och om klientens önskemål.

[1] *Ö.a.* Svensk rätt gör ingen åtskillnad mellan ”limited partnership” och ”limited liability partnership”. Dessa termer har översatts med ”kommanditbolag eller liknande”.

Artikel 3.1.2 behandlar sättet på vilket advokaten bör utföra sina plikter. Bestämmelsen att advokaten personligen skall ansvara för utförandet av klientens uppdrag betyder att advokaten inte kan undvika ansvar genom att delegera till andra. Det hindrar inte advokaten från att söka begränsa sitt rättsliga ansvar i den utsträckning det är tillåtet enligt tillämplig lag eller tillämpliga regler om god advokatsed – se artikel 2.8.
Artikel 3.1.3 anger en princip som är av särskild betydelse vid gränsöverskridande verksamhet, till exempel när en advokat blir ombedd att handha ett ärende på uppdrag av en advokat eller klient från ett annat land som kan vara obekant med relevanta rättsregler och praxis, eller när en advokat blir ombedd att handha ett ärende som har med annat lands rätt att göra, vilken rätt advokaten är obekant med.
En advokat har allmänt sett rätt att från början avböja ett uppdrag, men artikel 3.1.4 anger att advokaten, när han eller hon väl har accepterat ett uppdrag, har en skyldighet att inte frånträda uppdraget utan att se till att klientens intressen tas till vara.

Kommentar till artikel 3.2 – Intressekonflikt
Bestämmelserna i artikel 3.2.1 hindrar inte en advokat att företräda två eller flera klienter i samma ärende, under förutsättning att deras intressen inte strider mot varandra och det inte finns någon väsentlig risk för att en sådan intressekonflikt kan uppstå. När en advokat redan företräder två eller flera klienter på detta sätt och det senare uppstår en intressekonflikt mellan dessa klienter eller en risk för ett brott mot tystnadsplikten eller några andra omständigheter där advokatens oberoende kan inskränkas, måste advokaten frånträda uppdraget för båda eller samtliga.
Det kan dock finnas omständigheter under vilka meningsskiljaktigheter uppkommer mellan två eller fler klienter som företräds av en och samma advokat, där det kan vara lämpligt för advokaten att försöka medla mellan parterna. I sådana fall får advokaten använda sitt eget omdöme i frågan om det finns en sådan intressekonflikt dem emellan som föranleder att advokaten bör frånträda uppdragen. Om så inte är fallet, kan advokaten överväga huruvida det vore lämpligt att förklara situationen för klienterna, erhålla deras godkännande och försöka medla för att lösa meningsskiljaktigheten dem emellan, och endast om medlingsförsöket skulle misslyckas frånträda uppdragen för dem.
Artikel 3.2.4 tillämpar ovanstående bestämmelser i artikel 3 på advokater som utövar sitt yrke i association med andra advokater. Exempelvis bör en advokatbyrå frånträda ett uppdrag när det föreligger en intressekonflikt mellan två av byråns klienter, även om olika advokater vid byrån företräder envar klient. Å andra sidan är det som ett undantag, i den associationsform som kallas ”chambers” och som används av engelska barristers, och där varje advokat företräder klienter enskilt, möjligt för olika advokater i associationen att företräda klienter med motstående intressen.

Kommentar till artikel 3.3 – Pactum de quota litis
Dessa bestämmelser speglar den gemensamma inställningen i alla medlemsstater att ett oreglerat avtal om att arvodets storlek är beroende av utfallets storlek (pactum de quota litis) strider mot korrekt rättsskipning eftersom det uppmuntrar till spekulativ processföring och riskerar att missbrukas. Bestämmelserna är dock inte avsedda att hindra upprätthållande eller införande av överenskommelser enligt vilka advokater betalas i förhållande till resultat eller endast vid framgång, under förutsättning att sådana överenskommelser står under tillräcklig reglering och tillsyn för att skydda klient och korrekt rättsskipning.

Kommentar till artikel 3.4 – Arvodesbestämning
Artikel 3.4 föreskriver tre krav: ett allmänt krav på insyn för klienten i advokatens arvoden, ett krav på att dessa skall vara beloppsmässigt rimliga och skäliga, samt ett krav på att de skall överensstämma med tillämplig lag och tillämpliga yrkes regler.
I många medlemsstater finns mekanismer som reglerar advokaters arvoden enligt nationell rätt eller inhemska regler om god advokatsed, antingen med hänvisning till avgörande av advokatsamfundet eller på annat sätt. I situationer som styrs av advokatetableringsdirektivet, där advokaten omfattas av såväl värdlandets som hemlandets regler, kan det krävas att grunden för arvodesbestämningen skall följa båda regelsystemen.

Kommentar till artikel 3.5 – A conto-betalning
Artikel 3.5 förutsätter att en advokat får kräva betalning a conto för advokatens arvoden eller utlägg, men sätter en gräns genom hänvisning till en skälig uppskattning av dessa. Se även kommentaren till artikel 3.1.4 avseende rätten att frånträda uppdrag.

Kommentar till artikel 3.6 – Avstående av del av arvode till icke-advokat
I vissa medlemsstater får advokater utöva sitt yrke i samarbete med medlemmar av vissa andra godkända yrkeskårer, oavsett om dessa är juridiska yrken eller inte. Bestämmelserna i artikel 3.6.1 är inte avsedda att hindra arvodesdelning inom en sådan godkänd form av samarbete. Bestämmelserna är inte heller avsedda att hindra arvodesdelning mellan advokater som omfattas av dessa regler (se kommentaren till artikel 1.4 ovan) med andra ”advokater”, till exempel advokater från icke-medlemsstater eller medlemmar av andra juristyrken i medlemsstaterna, såsom notarier.

Kommentar till artikel 3.7 – Rättegångskostnader och möjlighet att erhålla offentlig försvarare eller rättshjälp
Artikel 3.7.1 understryker vikten av att söka lösa tvister på sätt som är kostnadseffektiva för klienten, inklusive att lämna råd om huruvida en förlikning bör eftersträvas, samt att föreslå att tvisten hänskjuts till någon form av alternativ tvistlösning.
Artikel 3.7.2 kräver att en advokat upplyser klienten om föreliggande möjligheter att erhålla offentlig försvarare eller rättshjälp. Bestämmelserna om tillgången till offentlig försvarare eller rättshjälp varierar kraftigt mellan medlemsstaterna. Vid gränsöverskridande verksamhet bör advokaten hålla i åtanke möjligheten att rättshjälpsbestämmelser i nationell rätt som advokaten är obekant med kan vara tillämpliga.

Kommentar till artikel 3.8 – Klientmedel
Bestämmelserna i artikel 3.8 speglar den rekommendation som antogs av CCBE i Bryssel i november 1985 om behovet av införande och uppföljning av en minimireglering för korrekt tillsyn och förfogande över klientmedel som innehas av advokater inom gemenskapen. Artikel 3.8 föreskriver minimiregler som skall iakttas, utan att påverka detaljregleringen inom nationella system som kräver fullständigare eller strängare skydd för klientmedel.
Den advokat som innehar klientmedel skall, även i samband med gränsöverskridande verksamhet, iaktta de regler som utfärdats av advokatsamfundet i hemlandet. Advokaten måste känna till de frågor som uppstår när reglerna i fler än en medlemsstat kan vara tillämpliga, särskilt när advokaten är etablerad i ett värdland i enlighet med advokatetableringsdirektivet.

Kommentar till artikel 3.9 – Ansvarsförsäkring
Artikel 3.9.1 speglar en rekommendation, även den antagen av CCBE i Bryssel i november 1985, om behovet för alla advokater i gemenskapen att vara försäkrade mot risker i anledning av krav mot dem för försumlighet i yrkesutövningen.
Artikel 3.9.2 reglerar situationen när någon försäkring inte kan erhållas på de grunder som anges i artikel 3.9.1.

Kommentar till artikel 4.1 – Regler om uppträdande vid domstol
Denna bestämmelse tillämpar principen att en advokat är skyldig att följa de regler som gäller för den domstol eller skiljenämnd inför vilken advokaten uppträder eller deltar i ett ärende.

Kommentar till artikel 4.2 – Korrekt processföring
Denna bestämmelse tillämpar den allmänna principen att en advokat i processer inte får försöka skaffa sig oskäliga fördelar framför sin motpart. Advokaten får exempelvis inte kontakta domaren utan att först informera den advokat som företräder motparten, eller ge in bevis, anteckningar eller dokument till domaren utan att i god tid kommunicera dessa med motpartsadvokaten såvida inte sådana åtgärder är tillåtna enligt tillämpliga processregler. I den mån det inte är förbjudet i lag, får en advokat inte yppa eller till domstolen lämna in något förlikningsförslag som har lämnats

av motparten eller dennes advokat utan motpartsadvokatens uttryckliga medgivande. Se även kommentaren till artikel 4.5 nedan.

Kommentar till artikel 4.3 – Uppträdande inför domstol
Denna bestämmelse speglar den nödvändiga balansen mellan respekten för domstolen och lagen å ena sidan och tillvaratagandet av klientens bästa å den andra.

Kommentar till artikel 4.4 – Falska eller vilseledande upplysningar
Denna bestämmelse tillämpar principen att en advokat aldrig medvetet får vilseleda domstolen. Detta är nödvändigt för att upprätthålla förtroendet mellan domstolarna och advokatkåren.

Kommentar till artikel 4.5 – Tillämpning med avseende på skiljemän osv.
Denna bestämmelse utsträcker föregående bestämmelser som avser domstolar till andra organ som utövar en domar- eller domarliknande funktion.

Kommentar till artikel 5.1 – Kåranda inom yrket
Dessa bestämmelser, som grundar sig på uttalanden i Perugia-deklarationen, understryker att det står i allmänhetens intresse att advokatkåren vidmakthåller ett förhållande grundat på förtroende och samarbete mellan dess medlemmar. Det nämnda kan emellertid inte användas för att motivera att yrkeskårens intressen ställs mot rättvisans eller klienternas intressen (se även kommentaren till artikel 2.7).

Kommentar till artikel 5.2 – Samarbete mellan advokater från olika medlemsstater
Denna bestämmelse utvecklar också en princip som uttalas i Perugia-deklarationen med syftet att undvika missförstånd i kontakterna mellan advokater från olika medlemsstater.

Kommentar till artikel 5.3 – Korrespondens mellan advokater
I vissa medlemsstater anses normalt att kommunikation mellan advokater (skriftlig eller muntlig) omfattas av tystnadsplikt mellan advokater. Detta innebär att innehållet i denna kommunikation inte får yppas för annan, normalt inte får vidarebefordras till advokaternas klienter, och i vart fall inte får företes i domstol. I andra medlemsstater inträder inte sådana följder, såvida inte korrespondensen är märkt som konfidentiell.
I åter andra medlemsstater måste advokaten hålla klienten fullt informerad om all relevant kommunikation från en yrkeskollega som företräder en annan part, och att märka ett brev som konfidentiellt innebär endast att det är ett juridisk försändelse avsett för den mottagande advokaten och dennes klient, som inte får missbrukas av tredje man.
I vissa stater bör en advokat, om advokaten vill ange att ett brev skickas i syfte att förlika en tvist och inte får företes inför domstol, märka brevet med ”utan förbindelse”.
Dessa viktiga nationella skillnader ger upphov till många missförstånd. Det är därför advokater måste vara mycket försiktiga när de kommunicerar över gränser.
Närhelst en advokat önskar skicka ett brev till en yrkeskollega i en annan medlemsstat på grundval av det skall omfattas av tystnadsplikt mellan advokaterna, eller att det skall vara ”utan förbindelse”, bör advokaten i förväg fråga om brevet kan tas emot på den grunden. En advokat som önskar att en kommunikation skall tas emot på en sådan grund måste utrycka det klart i inledningen till kommunikationen eller i ett följebrev.
En advokat som är den avsedde mottagaren av en sådan kommunikation, men som inte har möjlighet att efterkomma grunden på vilken den är skickad eller se till att den grunden efterkoms, måste omedelbart upplysa avsändaren så att kommunikationen inte skickas. Om kommunikationen redan har mottagits måste mottagaren återsända den till avsändaren utan att yppa dess innehåll eller åberopa den på något sätt; om mottagarens nationella rätt eller regler förhindrar mottagaren att rätta sig efter detta krav, måste han eller hon omedelbart upplysa avsändaren om detta.

Kommentar till artikel 5.4 – Hänvisningshonorar
Denna bestämmelse speglar principen att en advokat inte bör betala eller ta emot betalning enbart för hänvisningen av en klient, vilket skulle innebära en risk för att klientens fria val av advokat eller klientens intresse att bli hänvisad till

den som kan erbjuda den bästa tillgängliga tjänsten inskränktes. Den hindrar inte arvodesdelning mellan advokater på tillbörlig grund (se även kommentaren till artikel 3.6 ovan).
I vissa medlemsstater får advokater ta emot och behålla provision i vissa fall, under förutsättning att klientens bästa tillvaratas, att klienten får fullständiga upplysningar om saken och att klienten har godkänt att advokaten behåller provisionen. I sådana fall utgör av advokaten behållen provision advokaten en del av advokatens ersättning för de tjänster som tillhandahållits klienten och omfattas inte av förbudet mot hänvisningshonorar, som är avsedd att förhindra att advokater gör en hemlig vinst.

Kommentar till artikel 5.5 – Kommunikation med motpart
Denna bestämmelse återspeglar en allmänt godtagen princip och syftar dels till att befordra smidiga kontakter mellan advokater, dels till att förebygga varje försök att skaffa sig otillbörlig fördel gentemot en annan advokats klient.

Kommentar till artikel 5.6 – Byte av advokat
Artikel 5.6 reglerade byte av advokat. Den togs bort ur reglerna den 6 december 2002.

Kommentar till artikel 5.7 – Ansvar för arvode
Dessa bestämmelser upprepar i huvudsak föreskrifter i Perugia-deklarationen. Eftersom missförstånd avseende ansvaret för obetalda arvoden utgör en vanlig orsak till meningsskiljaktigheter mellan advokater i olika medlemsstater är det viktigt att en advokat som önskar att utesluta eller begränsa sitt personliga ansvar för en utländsk kollegas arvoden når en klar överenskommelse om detta när transaktionen inleds.

Kommentar till artikel 5.8 – Professionell vidareutbildning
Att hålla sig à jour med rättsutvecklingen är en yrkesplikt. Det är i synnerhet viktigt att advokater är medvetna om Europarättens växande inflytande på deras verksamhetsområden.

Kommentar till artikel 5.9 – Tvister mellan advokater i olika medlemsstater
En advokat har rätt att använda varje form av rättsmedel som han eller hon är berättigad till mot kollega i en annan medlemsstat. När det gäller ett brott mot en regel om god advokatsed eller en tvist av yrkesmässig natur är det ändå önskvärt att möjligheterna till en uppgörelse i godo först uttöms, om så krävs med biträde av berörda advokatsamfund, innan sådana åtgärder vidtas.